



Spånga Folkan

Stockholms Fastighetsnämnd
 Stockholms Kulturnämnd
 Rinkeby-Kista/Spånga-Tensta stadsdelsnämnd
 Stockholms fastighetskontor
 Stockholms kulturförvaltning
 RinkebyKista/Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning

Verksamhetsanpassning av Spånga Folkan

Spånga Folkan - funkisbyggnad med teatersalong och identitetsskapande värde i stadsbilden

Spånga Folkans byggnad uppfördes och togs i bruk år 1939. Den utpräglade funkisbyggnaden, som består av tre våningsplan (källare, entréplan, övre plan) om sammanlagt cirka 1350 kvm, uppfördes av Spånga Folketshusförening och användes flitigt av denna under de första 25 åren – inte minst som en av samhällets två biografteater och den enda teater-/konsertlokalen. År 1965 såldes fastigheten till staden och har sedan dess hyrts av först Spånga Folketshus-förening, som likviderades 1970, och sedan av Spånga Medborgarhusförening. Medborgarhus-föreningen utgör en s.k. lokalförvaltande organisation som försett och förser föreningsliv och allmänhet i Spånga med omnejd med lokaler för möten och kultur i bred mening. Byggnaden i sig och dess placering samt den verksamhet som där bedrivs ger den ett identitetsskapande värde i stadsbilden. Så till exempel skrev författaren, bibelöversättaren och kulturredaktören Karl Vennberg, som under många år bodde några hundra meter från Spånga Folkan, en diktsamling som heter "Vägen till Spånga Folkan". Den öppna platsen utanför byggnaden har av staden givits namnet "Karl Vennbergs plats" och också försetts med en så kallad litterär skylt.

Upprustningsåtgärder i huvudsak för 40-50 år sedan

Åren 1971 respektive 1982 genomförde fastighetskontoret genomgripande upprustningar av fastigheten bland annat gällande tillgänglighet, hissar och toaletter. Under den senaste 40-årsperioden har endast tre standardhöjande åtgärder värda att nämna genomförts.

- Installation av bergvärmeanläggning, som under senare år har trimmats in.
- Ny ventilationsanläggning, som nu uppgraderats och getts en styrning som vi som hyresgäster numera bättre kan anpassa till den varierande verksamheten.
- Bredbandsanslutning via fiber har under år 2021 installerats i fastigheten.

När dessa rader skrivs har Fastighetskontoret nyligen avslutat ett periodiskt underhåll i form av dels en totalrenovering av det utslitna (dans)golvet i den stora festlokalen i källarplanet,

dels en grundlig renovering av fönstren på det övre våningsplanet, dels installation av en ny elanslutning/nytt kablage till Elevios nätverk utanför fastigheten samt en ny elcentral inom fastigheten.

År 2004 beviljade Spånga-Tensta stadsdelsnämnd 1,8 mnkr i etableringsstöd för en digital biograf, en av de tio första i Sverige och den första i Stockholm. I stödet från nämnden ingick även medel för ombyggnad av kök och foajé. Med nämnda tekniska utrustning visades spelfilm åren 2005-2007 och operor åren 2005-2021. Med stöd av Boverket och Stockholms kulturnämnd samt föreningens egna medel har A-salen för ett år sedan utrustats med en helt ny modern digital biografprojektor samt en ny högklassig ljudanläggning anpassad både för bio och konserter. Vidare har föreningen, i enlighet med hyreskontraktet, löpande svarat för ett inre underhåll av byggnaden som omfattat målning, golvrenovering, ljudabsorbenter, persienner, elarmatur m.m. Stadsdelsförvaltningen har under 2021 bekostat och genomfört ett omfattande inre underhåll i de lokaler på det övre våningsplanet som förvaltningen större delen av veckan disponerar för fritidsgård. Medborgarhusföreningen är tacksam och stolt över alla här nämnda åtgärder.

Nu akuta behov av verksamhetsanpassning inom Spånga Folkan

Men oaktat de i föregående avsnitt omnämnda åtgärderna föreligger det nu ett större eftersatt periodiskt underhåll av akut karaktär inom fastigheten. Detta berör såväl fastighetens yttre som inre delar.

- En solcellsanläggning bör installeras på taket i det höga soliga söderläget.
- Entrén till det övre våningsplanet på baksidan av fastigheten samt scenen i A-salen måste tillgänglighetsanpassas (Se skrivelse från DHR!).
- Det finns bara ett städutrymme inom fastigheten – på gatuplanet. Även källarplanet och det övre planet måste förses med sådana.
- Toaletterna är för få vid publik om 150-300. Flertalet dessutom mycket slitna.
- Logen under A-salens scen behöver en grundlig upprustning – särskilt avseende toaletter och duschutrymmen (kostnad drygt 400 tkr inkl. moms).
- Verksamhetsanpassning av lokalerna till vad ett nutida föreningsliv, nutida hyresgäster och en nutida programverksamhet kräver. Så till exempel behöver samtliga föreningsrum utrustas med en modern AV-utrustning.
- Källarplanets inre föreningsrum behöver göras om och förses med egen toalett samt den befintliga nödutgången där göras om till en ny entré (kostnad ca 625 tkr inkl. moms).
- Det övre våningsplanets nordöstra flygel med nu svåruthyrda utrymmen behöver omdisponeras och förses med nytt pentryskåp (kostnad drygt 500 tkr inkl. moms).
- A-salens läktare med sammanlagt 150 sittplatser består endast till cirka hälften av moderna stolar. Resterande äldre, trånga och slitna stolar behöver bytas ut.
- Skalskyddet av fastigheten behöver uppgraderas – framförallt avseende de fem ut-/in-gångarna på fastighetens dolda baksida.

Några av de mest akuta åtgärderna (logen, det inre föreningsrummet i källarplanet, omdisponering av del av det övre våningsplanet) har av byggnadsteknisk expertis

kostnadsberäknats till sammanlagt 1,5 – 1,6 mnkr inkl. moms (Se offerter!). Övriga här aktualiserade åtgärder inom fastigheten är inte kostnadsberäknade, men torde (exkl. tak/solceller) uppgå till ytterligare cirka fem miljoner kronor. I ett längre tidsperspektiv är inte detta en stor summa om man samtidigt ser till lokalernas förbättrade funktion, tillgänglighet och uthyrbarhet.

Finansiering

Pandemin har orsakat årliga underskott i verksamheten som lett till att Spånga Medborgarhusförenings eget kapital just nu är av minimal storlek – endast cirka 50 tkr vid en eftersträvd omslutning om närmare 3 mnkr. En utveckling av verksamheten och en nivåhöjning av aktivitetsnivån inom föreningen pågår. Styrelsen har tillsatt nya projektgrupper för bio och musik/konserter bestående av utifrån rekryterade personer med intresse och kunskaper inom respektive område. Sedan början av hösten 2022 har dessa åtgärder fått effekt. Sammanlagt ett 40/50-tal personer bidrar med ideella arbetsinsatser för driften av Spånga Folkan. Endast en person är anställd (föreståndaren) och en person arvoderad för 1 à 2 dagars arbete per månad (marknadsföring). Bland de ideellt arbetande uppvisar 2-3 personer en arbetsinsats som motsvarar halvtidsarbete eller mer. Vissa delar av verksamheten går riktigt bra. En stor del av lokalerna är trots detta underutnyttjade framförallt dagtid under måndag till torsdag. Samtidigt ökar våra kostnader för verksamheten snabbare än vad vi förmår öka intäkterna. De under senare år genomförda ökningarna av Kulturnämndens grundstöd om 100 tkr per år har helt "ätits upp" av Fastighetsnämndens hyresökningar.

Föreningen har mot denna bakgrund dessvärre inga möjligheter att själv finansiera ovan aktualiserade åtgärder av investeringskaraktär utan måste söka stöd för dessa hos staden. En finansiering med statliga medel (Boverket) förutsätter en medfinansiering från sökandens-/föreningens sida om 20 procent. Medel som föreningen saknar. Föreningen upplever att den som LFO har ett givet uppdrag som stöds av Kulturnämnden. Föreningens verksamhet bedrivs i en byggnad som ägs av staden genom dess Fastighetsnämnd. I del av lokalerna har samtidigt vår stadsdelsnämnd viss verksamhet för barn och ungdom (fritidsgård).

Alla goda krafter behöver samverka för Spånga Folkans bästa

Vi företrädare för Spånga Medborgarhusförening anser, att förtroendevalda på policyskapande nivå och ansvariga tjänstemän inom Kulturnämnden, Fastighetsnämnden och stadsdelsnämnden skulle behöva sätta sig ned gemensamt för att samtala med oss om hur vi tillsammans och effektivt kan verka för Spånga Folkans livaktiga fortlevnad. Vi upplever att Kulturnämnden, Fastighetsnämnden och stadsdelsnämnden är "tre armar på samma kropp", Stockholms stad, vilka entydigt bör samverka för att underlätta för Spånga Medborgarhusförening att genomföra sitt av staden givna uppdrag i förenings- och kulturlivets tjänst.

Vi anser att:

Fastighetsnämnden bör kunna investera i storleksordningen minst 5-10 mnkr i en verksamhetsanpassning av Spånga Folkan.

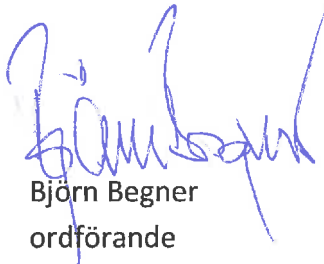
Kulturnämnden bör kunna överväga att, liksom tidigare, lägga del av Kulturskolans verksamhet till Spånga Folkan samt att bidra med medel till viss ny utrustning.

Stadsdelsnämnden bör kunna överväga att lägga verksamheter dagtid till Spånga Folkan – såsom del av verksamhetsområdena äldreomsorg respektive omsorg om personer med funktionsnedsättning.


Skulle så ske uppstår stabila förutsättningar för att verksamheten kan bedrivas utan undeskott och med en mindre utökning av Kulturnämndens årliga grundstöd än vad som annars skulle behövas.

Sammanfattningsvis föreslår Spånga Medborgarhusförening att berörda nämnder och förvaltningar utser kontaktpersoner med uppdrag att delta i överläggningar – och då med fördel på Spånga Folkan - om hur dels en verksamhetsanpassning av Spånga Folkans lokaler kan genomföras och finansieras, dels staden dagtid kan förlägga fler av dess verksamheter i den egna byggnaden .

Spånga den 30 maj 2023



Björn Begner
ordförande



Leif Lennbom
kassör